

STUDENTSKA RADIONICA OSJEČKOG GRAĐEVINSKOG FAKULTETA U BARANJI

Građevinski fakultet u Osijeku partner je u izvedbi jednogodišnjeg *CARDS 2003* projekta *Održivi razvoj obiteljskih gospodarstava u Baranji* («Sustainable development of family farms in Baranya»). Projekt je financirala Europska komisija, nositelj projekta je *Udruga za organsko-biološku proizvodnju «BIOPA» Osijek*, a drugi je partner u izvedbi projekta Poljopriv-

obnove i revitalizacije. Ukupni rezultat trebao bi predstavljati cjelovito studentsko rješenje prenamjene i sanacije ovih građevina.

Zgrade koje će se obrađivati odabrane su u dvije faze. Uži izbor građevina napravljen je na osnovi 270 anketnih upitnika za obiteljska poljoprivredna gospodarstva prema krite-

Slika 2. Obiteljska kuća u Kneževim Vinogradima, vlasnik Ivan Hujber

Radionica se održavala tri dana, od 9. do 11. studenog 2005., na terenu u Baranji. Prvi dan su studenti, pod vodstvom doc. dr. sc. Sanje Lončar, dipl. ing. arh., i asistentice Dine Stober, dipl. ing. arh., obišli sve tri lokacije, snimili i vizualno analizirali građevine. Nakon toga su formirane tri grupe koje su voditelji radionice uputili u načine i faze arhitektonskog snimanja. Snimanje je u ovom slučaju obuhvaćalo i opis materijala i konstrukcija te mjerenje fizikalnih karakteristika zidova. Drugi i treći dan prošli su u arhitektonskom snimanju, uz predavanje i detaljne odgovore na studentska pitanja konzervatora Ivane Sudić, dipl. ing. arh., iz Konzervatorskog odjela u Osijeku na svakoj od lokacija. Svaki dan je započinjao prikazom i komentarima iscertane dokumentacije od prethodnog dana (popodnevni rad), a završavao kratkim izlaganjem obavljenog posla i zajedničkim objedom svih sudionika radionice.

Slika 4. Drvena nosiva konstrukcija, mlin Belje

Slika 1. Mlin u Bilju, vlasnik Belje

redni fakultet Osijek. Voditelj projekta je prof. dr. sc. Davor Šamota s Poljoprivrednog fakulteta Osijek, dok projekt na Građevinskom fakultetu vodi doc. dr. sc. Sanja Lončar-Vicković.

U okviru ovog projekta tijekom studenoga proveden je terenski dio radionice Građevinskog fakulteta u Baranji. Studenti IV. godine su u Bilju i Kneževim Vinogradima arhitektonski snimili odabrane građevine, da bi tijekom interdisciplinarnoga rada na vježbama iz predmeta *Gospodarski objekti i Organizacija građenja* u zimskom semestru izradili nacрте postojećeg stanja, prijedlog

rijima prisutnosti tradicionalnih arhitektonskih elemenata, tradicionalnog načina građenja (konstrukcije i materijala) te vremenu nastanka građevine. Selektivni elementi uključivali su i postojeće kvalitativno stanje te potrebu vlasnika-investitora za obnovom građevine.

Završni izbor uključio je želju za obradom različitih programa revitalizacije, načina obnove i različitih tipova vlasništva na području arhitekture baranjskog područja. Izabrane su tri lokacije; dva napuštena mlina u Bilju u vlasništvu općine Bilje i tvrtke Belje te obiteljsko gospodarstvo u Kneževim Vinogradima

Do kraja zimskog semestra na vježbama iz predmeta Gospodarski objekti studenti trebaju definirati program novih sadržaja, projektirati dispozicijsku shemu i idejno rješenje te dati prijedlog sanacije konstrukcije i materijala uz primjenu načela održive gradnje. Za manji dvokatni mlin u vlasništvu općine Bilje, studenti su, uz dogovor s općinom Bilje, definirali prostore za potrebe općine, internetsku čitaonicu i umjetničko-obrtničke radionice. Mlin je u dobrom stanju, nosive su konstrukcije od opeke i drveta. Veći dvokatni mlin u vlasništvu tvrtke Belje predviđen je za lovni hotel. Ovaj mlin je također od opeke (zidovi) i drveta (stupovi, stropovi, krovnište), ali je u lošijem stanju jer su, zbog oštećenog dijela krovništa, neke od međukatnih konstrukcija uništene od utjecaja oborina. Treća zgrada je tipična prizemna baranjska nabijača od zemlje (zido

Slika 5. Detalj nabijače, Kneževi Vinogradi

vi, podovi) i drveta (stropovi, krovnište) u izrazito lošem stanju, a nova namjena je, u dogovoru s vlasnikom, stambeno-poslovna. Na vježbama iz predmeta Organizacija građenja studenti bi trebali izračunati iskaz materijala, dokaznicu mjera i troškovnik te dinamički plan za sve predviđene radove sanacije. Također bi trebali odrediti isplativost projekta sanacije i predložiti definitivno rješenje. Rezultate bi predstavili vlasnicima zgrada i široj zajednici tijekom

veljače i ožujka 2006. godine. Pri osmišljavanju i realizaciji radionice želja nam je bila ostvariti nekoliko ciljeva. Za studente je bilo bitno naučiti tehnike snimanja zgrada, usvojiti pojmove, materijale i konstruktivne elemente tradicionalne ruralne arhitekture te sudjelovati u skupnom i međudisciplinarnom radu na konkretnim primjerima, sa stvarnim ograničenjima. Osim toga rezultat radionice je opsežna arhitektonska dokumentacija za tri karakteristične ruralne zgrade u Baranji te kreativna studentska rješenja kao potencijalni probni projekti za obnovu vrijednih ruralnih cjelina na održiv način, a poduprto je i povezivanje znanja studenata s arhitekturom kraja u kojem žive i u kojem će djelovati kao budući graditelji.

Sanja Lončar-Vicković

Dina Stober